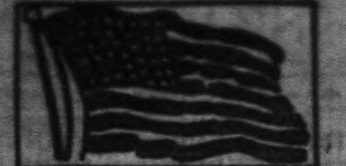

SZABADSÁG

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Ujság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer

NO. 268. SZÁM THIRTIETH YEAR Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, szombat, 1921. november 16. SZERKEZŐK ÉVFOLYAN EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

Mexikóban gyilkol a forradalom

Az alsó-californiai lázadás átcsapott már Sonora területére is.

CANTU LAZADASA.

Véres összecsapások a kormányerőkkel.

SAN LUIS, Mexico, nov. 14. — Déli Carolinában tegnap forradalom tört ki az Obregon kormány ellen. A lázadás Estaban Cantu vezeti, aki a Carranza kormány idejében alsó Californiának kormányzója, sőt valóságos diktátora volt. A lázadó csapatok hat mérföldnyire az amerikai határtól összejártak a kormány csapataival, a csatának legalább husz halottja volt.

Az Obregon kormány csapatait küld déli Californiába és Sonorába. A határt elzárták és mindenfélét megakadályoztak.

A forradalom, melyet állítólag amerikaiak szítottak és pénzelenek, már hetek óta előkészülében volt.

Másik esete volt San Antonio közelében, a hová tíz mexicói halottnak a holttestét hozták be tegnap este.

San Diegoból jelentik, hogy ott ötven Cantu párti felkelőt tartóztattak az amerikai határrendőrök, a mikor felfegyverítést akarták lépni a lázadásra. Diegoban az elmúlt 300 Cantu-párti tartóztattak, akik valamely ismertetés forrásból naponként egy dollár szoldot kaptak.

Tia Juana mellett a kormányerők kivégeztek négy elfogott felkelőt, a kik között volt Ramon Arguello, a felkelők vezetője.

A franciák és Stinnes javaslata

Nem engedik meg, hogy magánkézbe adják a nemzeti vasutakat.

JOBB AZ ÁLLAMCSŐD.

Azt sem akarják, hogy 3 hónapi halasztást kapjanak.

PARIS, nov. 14. Tudvalevő, hogy Stinnes vezetése alatt a nemzeti nagykapitalisták feltételekhez kötötték azt, hogy a nemzeti vasutakat az esedékes hadikárpótlási részlet megfizetésére hittel nyújtsanak. A feltételek között ezek voltak: A nemzeti vasutak vasútvonalakat magánkézbe kell eladni. A városok felelőleges lakosságát meg kell védeni. A hadikárpótlási hátramaradványok egy részét revízió alá kell venni. Az adózás mértékének kérdésében a nagytőkészeket és nagyiparosokat meg kell kérdezni.

A franciák közvéleménye kevésen visszautasítja Stinnesnek ajánlatát. Azt tartják, hogy az egész nem egyéb, mint annak az embernek a eszlelménye, aki az eladástól előtti felelőségre hivatja át a vagyonát. Ennél, a franciák szerint, sokkalta jobb, ha Németország kimentetése az államcsődöt és a szövetségesek bizottságot rendelnek ki a felszámolásra.

Az ide híreket hírek szerint a hadi jóváértékelési bizottság egyik angol tagja azt akarja javaslatba hozni, hogy Németországban a legközelebbi fizetésre legalább három esztendő halasztást, moratóriumot adjanak.

A franciák ez ellen is egész erővel tiltakozni fognak és amennyiben lehetséges, meg is próbálják akadályozni azt.

Harding elnök megérkezik a "Daughters of American Revolution" épülete elé, ahol ünnepélyes beszéddel megnyitotta a lefegyverzési konferenciát.

Érdekes apróságok a washingtoni konferencia megnyitó üléséről

WASHINGTON, nov. 14. — Dacára annak, hogy a washingtoni konferencia nagyon is komoly dolog elvégzésére gyűlt össze, mégis nagyon sok érdekes apró mozzanata van a komoly jelentőségű nagygyűlésnek.

A szombati gyűlésen például a hivatalos tolmács vona magára a közfigyelmet. Ez a tolmács a maga dolgát valóságos tökélyvel végzi. Alig újt le a szónok, a tolmács már csak úgy ontja a francia vagy angol szavak áradatát, a szerint, a milyen nyelvre fordít. Ha a szónok nem kéri a fordítást, a tolmács nem szól. A fordítások a közönség számára is érthetőek. A fordítók a közönség számára is érthetőek. A fordítók a közönség számára is érthetőek.

Igenis előadta. Nem fordította csupán, hanem hangsúlyt, szónoki díszletekkel, gesztusokkal ékesítette fel. Mikor például Briand miniszterelnök szövegét a karzat közönségének ismételt kivánságára, beszédét valami nagyon hatásos kijelentéssel végezte, hogy mikor eljött az ideje, Franciaország is kész lesz a többi nemzetekkel együtt lezárni a fegyvert.

A tolmács aztán angol nyelven úgy "traktá a fegyvert", akkora szónoki festéssel és olyan beszédi gesztusokkal, hogy a hallgatóság szinte hallani vélte a következő lerakott puskák és kardok csörögését.

"Ez az ember már szinte nem is ember, annyira megfélemlítő", jegyezte meg az egyik szemlélő.

A karzat közönségével különben az a tévedés is megtrégyt, hogy egy új szónokot kívántak hallani, mielőtt az előzőnek a szavait tolmácsolták volna.

Általában az a tény, hogy a közönségnek joga legyen ilyen alkalommal is kifejezni azt a kívánságát, hogy egyik vagy másik szónokot akarja hallani: rendkívül meglepte az előző vendégeket és külföldi delegáltakat. Mind kifejezték, hogy ilyenkor csak a szabad Amerikában lehetnének, másuttal egyszerűen lehetetlen volna.

Rendeletek adtak volt ki, hogy a megnyitó ülésről fényképet nem vehetnek fel. A ki mégis megpróbálta és ki akart futni a fényképező gépjével, melyben ott voltak a felvételek: megállították és elvették tőlük a filmeket vagy lemezeket. Egy pár fényképező mégis kisküldt. Az eddig megjelent képek azonban nem adnak hiú képet a megnyitó ülésről.

Annál nagyobb meze tártul fel a fényképezés előtt az épületen kívüli dolgokban. A "Drágakövek Diadalívének" művészeti szörnységeit ezer meg ezer képen örökítették meg. Még este is, a lámpák világításában, számtalan a hatása; nappal meg egyenesen Coney Islandra emlékeztet.

Ezen a diadalíven kívül több középületet vontak megerősítésre fénybe éjszakára. A Capitolium fényhatása igazán klasszikus. Az óriási fényvető lámpák az épület mögött helyezték el, úgy hogy a hatalmas épület mögött, melynek kupolája ebből a ragyogó háttérrel emelkedik ki. A fénylámpák elő időről-időre más színi celluloid-lemezeket állítanak és a fényhatást színesítik.

Valamennyi delegáció közül a japánoké kelt legnagyobb érdeklődést. A japán főhadiszálláson mindig történik is valami. Ha a japán közvélemény nem kap majd jó értesüléseket a konferencia eseményei felől: ez bizonyára az ottani szerkesztőknek vagy a kábelhivatalnokoknak, de semmiesetre sem az itteni tudósítónak a hibája lesz. Ezek ott vannak mindig és mindenütt, ezek a kis barna fickók, a kiknek az orrán nagy kerek szemüvegek vannak, a kezükben meg ceruza vagy tolltoll és jegyzőkönyv. És azzal a rettenetesen komplikált japán írással is olyan gyorsan írnak ezek a csodálatos emberek, hogy az embernek a haja is ég felé áll ettől a látványtól.

A múlt éjféli anyagi tanulmányok és cikk villant keresztül az óceán alatt a túrmeles kábelkelen, hogy a japán szerkesztőknek éjjeli inspekciósai bizonyosan a polokba kívánták az egész lefegyverzési konferenciát.

Iyosato Tokugawa herceg a japán delegáció feje. A ma élő japánok egyik első politikai vezére, a ki a konferencián a távol keleti kérdések szónoka lesz. Azt mondják róla, hogy gyermekkorában az apja megfogadta vele, hogy sohasem fog foglalkozni politikával. Hogy hogyan szegte meg gyermekkori fogadalmát, nem tudhatni; mert a hercegehez nagyon nehéz hozzáférkőzni és olyankor is csak súlyosbát kérdésekről hajlandó tárgyalni. Ő különben most a főrendiház elnöke Japánban. Meglehetősen nagy természeti ember, a kiről azt mondják, hogy óriási testi ereje van és szenvedélyes híve a japán birkózásnak. Azt is mondják, hogy roppant érdeklődéssel foglalkozik a japán népköltészet termékeinek tanulmányozásával, a mit a japánok így neveznek: "Yokoku."

ERRE A HÉTRE TERVEZIK A BÉKE PROKLAMÁCIÓJÁT.

WASHINGTON, nov. 14. — A külügyminiszterium Harding elnök elé terjesztette a kibocsátandó kiáltvány szövegét jóváhagyás és aláírás végett, a közreadását még a hét folyamán várják.

Ezzel kapcsolatban nyilvánosságra hozta a külügyi hivatal, hogy az eredeti békekövetelményeket Berlinben pénteken kiadották.

PONZI HIRHEDT OLASZ BANKÁRT MEGOPERÁLTÁK.

BOSTON, nov. 14. — Charles Ponzi olasz bankárt, akit a gyors megdagadása módja börtönbe juttatott a múlt évben, gyomorfékly miatt megoperálták.

WASHINGTON, nov. 14. — A tengerészeti miniszterium tudvalevőben ezer tengerészkatonát vezényelt ki a virginiai Quantico-ból a postai szállítmányok védelmére a banditákkal szemben. A kiválasztottaknak a miniszter a következő parancsot küldötte meg:

"A banditák ellen lefolytatandó eme hadjáratban nincsen közepük. Ha megessék az, hogy a rabló revolverével fedezel egy-egy postaszállítmány őrszere kirendelt két tengerészkatonának, ezek egyike se tartsa fel a kezét, hanem mindkettő kezdje meg a tüzelést. Lehet, hogy az egyik elesik, de a másik elfoghatja a rablót és megmentheti a postát. A postát kézbesíteni kell, vagy pedig a kettő közül az egyik tengerészkatonának el kell mennie."

"A puskát állandóan tartásuk a kezükben és támadásra azonnal lökjenek, még pedig gyilkolási szándékkal lökjenek."

WASHINGTON, nov. 14. — A tengerészeti miniszterium tudvalevőben ezer tengerészkatonát vezényelt ki a virginiai Quantico-ból a postai szállítmányok védelmére a banditákkal szemben. A kiválasztottaknak a miniszter a következő parancsot küldötte meg:

WASHINGTON, nov. 14. — A külügyminiszterium Harding elnök elé terjesztette a kibocsátandó kiáltvány szövegét jóváhagyás és aláírás végett, a közreadását még a hét folyamán várják.

ERRE A HÉTRE TERVEZIK A BÉKE PROKLAMÁCIÓJÁT.

WASHINGTON, nov. 14. — A külügyminiszterium Harding elnök elé terjesztette a kibocsátandó kiáltvány szövegét jóváhagyás és aláírás végett, a közreadását még a hét folyamán várják.

Ezzel kapcsolatban nyilvánosságra hozta a külügyi hivatal, hogy az eredeti békekövetelményeket Berlinben pénteken kiadották.

PONZI HIRHEDT OLASZ BANKÁRT MEGOPERÁLTÁK.

BOSTON, nov. 14. — Charles Ponzi olasz bankárt, akit a gyors megdagadása módja börtönbe juttatott a múlt évben, gyomorfékly miatt megoperálták.

SZIGORU PARANCS A POSTA VÉDELMERE.

WASHINGTON, nov. 14. — A tengerészeti miniszterium tudvalevőben ezer tengerészkatonát vezényelt ki a virginiai Quantico-ból a postai szállítmányok védelmére a banditákkal szemben. A kiválasztottaknak a miniszter a következő parancsot küldötte meg:

"A banditák ellen lefolytatandó eme hadjáratban nincsen közepük. Ha megessék az, hogy a rabló revolverével fedezel egy-egy postaszállítvány őrszere kirendelt két tengerészkatonának, ezek egyike se tartsa fel a kezét, hanem mindkettő kezdje meg a tüzelést. Lehet, hogy az egyik elesik, de a másik elfoghatja a rablót és megmentheti a postát. A postát kézbesíteni kell, vagy pedig a kettő közül az egyik tengerészkatonának el kell mennie."

"A puskát állandóan tartásuk a kezükben és támadásra azonnal lökjenek, még pedig gyilkolási szándékkal lökjenek."

Takahashi Harának az utóda lett

A japán kormány új fejévé a Hara kabinet pénzügyminiszterét nevezték ki.

HIRES PÉNZÜGYI EMBER.

A konferencia dolgában a Hara álláspontján van.

TOKIO, nov. 14. — A meggyilkolt Hara japán miniszterelnök utódjál szombaton Koreldyo Takahashi bárót nevezték ki, aki eddig a Hara kabinetjében a pénzügyminiszteri tisztséget töltötte be. A mikádó ukázásával a japán országgyűlést december huszonegyedikére hívták össze.

Takahashi báró akkor veszi át az ország kormányzását, ami kor a maga nagy szaktudására és széleskörű tapasztalataira leg nagyobb szükség lesz a washingtoni lefegyverzési konferenciával kapcsolatban. A kinevezése a washingtoni konferencia dolgát illetően a lehető legserényesebb választásnak minősíthető.

Mint pénzügyminiszter, elejétől fogva a Hara miniszterelnök álláspontját képviseli és a washingtoni konferenciával kapcsolatban. Hogy mennyire mellette van annak az alapgondolatnak, amely a washingtoni konferenciát átengdi, mi sem mutatja jobban, mint az, hogy néhány nap előtt kiadott nyilatkozatában ő volt az, aki mint pénzügyminiszter figyelmeztette Japán törvényhozóit, hogy az államháztartás költségét le kell szállítani, mert az ország 30 milliárd yen deficitnek néz elébe.

A szászari udvar, valamint általában a vezető politikuskok a Hara utódjál Saionji márkit szerették volna, mert szerintük ő lett volna képes a jelen kritikus pillanatban legjobban biztosítani a harmóniát az ellentétes és szétválasztó elemek között. Maga Takahashi is a márki ki nevezését sürgette. Az utóbbi azonban, tekintettel a hajlott korára, határozottan visszautasította a neki felajánlott méltóságot, hivatkozva arra, hogy már hetvenhét esztendő és nem is egészséges. Másokat is emlegettek, míg végül a választás Takahashira esett.

Takahashi báró régi elismert japán pénzügyi kapacitás, aki-nek pénzügyi körökben a leg szélesebb összeköttetései vannak. Jelenleg hatvanhét esztendő.

OROSZORSZÁG HÁBORURA KÉSZÜL A LENGYELEKKEL.

BERLIN, nov. 14. — Orosz megbízottak óriási mennyiségű katonai felszerelést vásároltak orosz Nemzetországban, különösen a gyalogság számára, teljesen megbízható értesülések szerint. A több oldalról érkező hírek szerint a szovjet kormány újabb támogatást tervez Lengyelország ellen nyolc héten belül.

A nagyhatalmak nagyon kedvezően fogadták Amerikának a hajóhadak csökkentéséről szóló javaslatát

A japán delegáció vezetői most már bizonyosra veszik a konferencia teljes sikerét. — Angolország is valószínűleg elfogadja az amerikai javaslatot. — Franciaország és a kisebb államok egyhangulag lelkesednek a világtörténelmi fontosságú előterjesztésért.

WASHINGTON, nov. 14. — Arra a hatalmas programra válaszul, a mit Hughes külügyminiszter terjesztett a lefegyverzési konferencia elé, Japán három delegátusa közül kettő kijelentette, hogy a konferencia sikerében most már semmit sem lehet kétkedni, és minthogy az egy-egy más gyújtó fényesség okát eltávolították, most már bizonyosra lehet venni a meg egyeztet, legalább is az Egyesült Államok és Japán között.

A japán estély.

Tegnap Kijuro Shidehara báró, Japán amerikai nagykövete, estélyt adott az amerikai, európai és ázsiai újságírók tiszteletére, a kiket vendégeik láttak és a kiknek bemutatja a japán delegáció tagjait. Iyosato Tokugawa herceg, a japán delegáció feje, ki is jelentette a világsajtó képviselői előtt, hogy minden féltelmű, a mivel Japánból elindulának előtt a konferencia sikere miatt aggodalmaskodtak, eloszlott, mióta Washingtonba megérkeztek.

Báró Tomosaburo Kato tengeremegye pedig azt mondta, hogy Hughes külügyminiszter tegnapgi kijelentése nagy mértékben tisztázta a helyzetet, és hogy Japán az Egyesült Államokkal kötendő meg egyezsre való tekintettel fog majd hozzá a tengerészeti lefegyverzésről tett amerikai indítvány tüzetes tanulmányozásához.

Természetesen úgy a japán, mint az angol delegáció tagjai egész nap a várlatlan és tételek amerikai indítvány hatására állottak és azt azonnali beható tanulmányozásra alá vették. Az alatt a pár óra alatt, mely Hughes külügyminiszter indítványának elhangzása óta eltelt, eddig meg úgy a magán, mint a hivatalos hozzászólások a legnagyobb fokú barátságos fogadtatást bizonyították. Egyetlen helytelenítő vagy kedvezőtlen nyilatkozat sem hangzott még el. Senki sem kételkedik abban, hogy a meg egyezés sikerüljön fog.

A Shoreham szállodában tartott japán estély csak meg erősítette azt az általános vélemerít, hogy ha a részletek nél lesznek is ellenvetések akár angol, akár japán részről, az eredmény mégis az lesz, hogy az amerikai programot lényegében el fogják fogadni. Tokugawa herceg és Kato báró nyilatkozatait nagyon óvatossá voltak ugyan, mégis azt határozottan hangsúlyozták, hogy a japán közvélemény elfogadja a Hughes kifejtett elveit.

Tokugawa herceg azt mondta beszédben, hogy a zürich zavaros világnak két dolagra van a legnagyobb szüksége: világszámra és békére. A sajtó képviselőire hártotta hát a felelősséget, hogy terjeszték a tudást és bizalmat országok között, a kik között ezt máink jobban semki sem teheti meg. Az ő közreműködésükkel a konferencia sikere biztosítottak tekinthető. Ha a delegációk is meg a sajtó is, megteszik a kötelességüket, akkor bekövetkezik az a boldog idő, a mit Thomas Jefferson oly bámulatosan jósolt meg híres elnöki beiktató beszédben: "Béke, kereskedelem és becsületes barátság minden nemzetet."

Kato tengeremegye pedig arról beszélt, hogy Japánnak sohasem volt szándékában az, hogy haditengerészetének kiépítésében a másik két tengeri nagyhatalommal versenyezzen: azokat a felelmeket pedig, a mik eddigi építkezéseit

irányították: minden bizonynyal el fogja osztani a washingtoni konferencia. Japán erre a konferenciára csak barátságot hozott és csak barátságot vár tőle. A fegyverkezés terhe már akkor volt, hogy a világ roskadozott alatta; a felkínált megkülönböztetés Japán épp örül, mint a többi mind. A civilizációnak meg kell állitania a világ felfufladt fegyverkezését, mert különben a fegyverkezés fogja megállitani a civilizációt!

Értekezlet.

Ugy az angol, mint a japán delegáció értekezletet tartott a nap folyamán, melynek fő tárgya az volt, hogy Amerika programját kiadhat haditengerészeti szakértőknek tanulmányozás végett.

Ugy hírlik, hogy Anglia hajlandó az ajánlatot a maga egészében elfogadni, csak azt a kikötést kívánja tenni, hogy ő maga határozassa meg, hogy milyen hajókat kell kivonnia a használatból, hogy a meghatározott redukált mennyiséget elérje. Attól tartanak ugyanis, hogy az angol közvélemény talán rossz néven venné azt, hogy az Egyesült Államok kérésére az elpusztítandó angol hajók listáját.

Visszont Japántól azt várják, hogy esetleg meg az amerikai program elfogadása előtt szövege fogja hozni a Csöndes óceáni erődítések és hadműveleti alapok építésének kérdését.

A keddi gyűlés kiindulási pontjai.

Mindez azonban még eddig legnagyobb részben csak feltevés. A tény az, és ezen a tényen indul el majd a konferencia keddi tanácskozása, hogy az Egyesült Államok ajánlatot tettek Angliának és Japánnak. Az ajánlatot a két ország haditengerészeti szakértői tanulmányozás tárgyává tették. A két hatalom képviselői rokonszenvesen fogadják az ajánlatot, melynek megtalálása el nem fogadása felől ez ideig még sehol nem történt semmi hivatalos vagy egyéni nyilatkozat.

A Hughes külügyminiszter által beterjesztett tengeri lefegyverzési program egyrészt megdöbbentő meglepetésként hatott Angliára. Szinte a lélekzeté elállott az egész nemzetnek. Sehol sem vártak

A párisi közvélemény szava.

PARIS, nov. 14. — A francia sajtó ma csaknem egyhangulag és fenntartás nélkül helyeselte a Harding elnök beszédét és a Hughes külügyminiszter javaslatát, és annak a reményüknek adnak kifejezést a párisi és vidéki lapok, hogy ilyen kezdet után (Folyt. a 2-ik oldalon.)

A SZENZÁCIÓK SZENZÁCIÓJA
Lesz a szabadság naptára
Mint minden esztendőben, ezidén is arra törekünk elsősorban, hogy nemcsak külső kiállásban, de belső tartalom tekintetében is újat, értékes és maradandót nyújtsunk.
A Szabadság az egyetlen újság az egész világon, mely olyan Naptárt ad, melyet NÉGY SZÍNEN NYOMATOTT KÉPEK egész sorozat díszít. A pompás képek az amerikai magyar művészet egyik legtehetségesebb képviselője festette közvetlen ideai Naptárunk részére.
A Szabadság szerkesztőisége és műszaki személyzet fokozott erővel dolgozik azon, hogy mindennel idejében elkészüljön és minden előfizetőnk, aki fizetésével nincs hátralebben, — Karácsony napjára kézhez vehesse a Naptárt.

Bonyolódik Landrunak a bűnügye

Az egyik "mennasszony" el-tünésével kapcsolatban zavarba jött a kékszakáll.

LANDRU A GAZDASÁGOS.
Védői bizonyítani akarják, hogy nem épelméjú.

PÁRIS, nov. 14. — Amikor Henri Landru, a francia kékszakáll, aki ellen tudvalevően most folytatódik a bűnügyi fő-tárgyalás Versaillesben, a negyedik számu mennasszonyát 1915 telen elvitte Gambraiba, a falusi lakába, a mennasszony-nak csak odafelé váltotta meg a vasuti jegyet, míg önmagának oda és visszafelé szóló vasuti jegyét váltott. Mindkét jegy ártásbejegyzte a magán notesz könyvébe, amelyet a rendőrség meg is talált nála. Azóta az asszony eltűnt. A Landru gambraisi lakában megtalálták egy részt a ruháinak, a születési bizonyítványát és néhány ingó-ságát.

A szombati tárgyaláson egész sereg kérdést intézett hozzá a vád képviselője és a bíróság elnöke a fenti dologgal kapo-soltságban. A főkérdés az volt, hogy miért vett magának oda és vissza szóló jegyet és a nő-nek csak oda szóló jegyet. A vádlott a föle, a tárgyalás so-nan megszokott hideg nyugalom-mal válaszolt. Arra hivatkozott, hogy ő nagyon gazdaságos em-ber volt és az egész csak gaz-daságossági szempontból csele-kedte.

A szombati tárgyaláson fel-merült az is, hogy Landru ren-geteg sokszor változtatta a ne-vét és a lakását. Amikor Ver-nouilletben három mennasszo-nyra tünt el, hírtelen ísmét Gambraiba ment és ott egy má-sik házat vásárolt.

Miért változtatta a laká-sát", kérdezte a vád képviselő-je, azt akarva bizonyítani, hogy azért, mert a szomszédok gyau-nt fogtak és ez elöl a gyau-nt elöl akart menekülni.

Csak gazdaságossági szem-pontból", volt a Landru hideg válasza. "És ha ez nem elég, tessék mást keresni. Gambraiba-ban több volt a hely. A buto-raitaim elraktározhattam és azt gondoltam, hogy esetleg kis gyárat is nyithatok, vagy ker-tészkedéshez kezdekhetek."

A vádlott ismét a legcinke-sabban viselkedik. Kijelenti, hogy tudja az illető nőnek a hollétét, de nem mondja meg. Polytan azt hangoztatja, hogy ő gyilkosságokkal vádolják, tessék tehát ezt be is bizonyi-tani.

Moro Gaffieri védő azt állít-ja, hogy rengeteg levelet kap mindenfelől, amelyeknek az írói azt állítják, hogy tudják egyes áldozat feljuttatott nőnek jelenlegi tartózkodási helyét. Pontos adattal azonban egyik sem szolgál.

A Versaillesből vett hír szer-int a védelem, meg a vádlott határozott akarata ellenére is azt kívánja bizonyítani, hogy Landru nem épelméjú. A cellá-jában mind különösebb képe-tek vesznek rajta erőt. Azt ké-pzeli, hogy ő a világ központja és hogy az egész világ figyelmé feléje terelődik.

Most már a védővel szemben is a legnagyobb foku bizalmat-lansággal viselkedik. Egyszerűen kijelentette, hogy az ő feje fo-rog köcsök, tehát ő maga akar-ja a saját védelmét irányítani. Azt mondja, hogy ehhez ő job-ban ért, mint Gaffieri, a fran-cia jogászálag leghíresebb vé-dőügyvédje.

IGEN FONTOS UJTÁS AZ ACÉLGYÁRTÁS TERÉN.

PITTSBURGH, nov. 14. — Az öntött acél gyártási mód-jában forradalmos újítást jelent Adolph A. Rackoff orosz mérnök új eljárás mó-dozata. A mérnök jelenleg Pittsburgban lakik, az ő újítása abban áll, hogy a fo-lyós acél az olvasztó kemen-ecéből egyenesen a kész min-tázatokba, modellekbe folyik s ezzel megtakarítja annak oly veszélyes és sok időt igénylő odahordását.

MEGÁLLITOTTA AZ ÓRÁT AZTÁN MEGOLTE MAGÁT.

DOVER, O., nov. 14. Mielőtt lenyelte volna a mérget, Miss Zolda Gordon, előbb az órához lépett s azt megállította. Pár sort hagyott hátra, melyben közli: "hogy a szive fáj". Eszméletlenül találtak rá s rő-víddel azután meghalt.

AKIK MÉG MAGYARORSZÁGNÁL IS SOKKALTA SZEGÉNYEBBEK.

Bemutakozott az "osztrák Hegedűs". — Nagyon szomorúak Ausztria pénzügyi viszonyai.

A Szabadság számára írta: LENGYEL GÉZA.

NEM TUDOM, vigasztalás-e a koldus számára, ha körül-néz és még nála is nyomorultabbakat lát! Talán; mert megnyugtathatja lelkiismeretét: emberfeletten erős ha-talmak okozták összeomlását s mások, kik más módon pró-báltak küzdeni a katasztrófa ellen, szintén alulmaradtak. Magyarország számára mindenesetre megmaradt ez a sovány kis vigasztalás. Két ország van Európában — a bol-sheviki uralom alatt nyugó Oroszországról nem is szólvá — amelynek valutája rosszabb, pénzügyi rendje ziláltabb, mint a magyar: Lengyelország és Ausztria. Mind a kettő új ál-lam, mind a kettő az entente-nagyhatalmaknak köszönheti életét. Barátság és jóindulat dolgában persze igen különbö-zően kezelték a szövetségesek ezt a két államot. Lengyel-ország élvezte a barátok minden jóindulatát. Kapott terüle-t Németországból, Ausztriából és Oroszországból; kapott pénzt, élelmet, hadiszert. Ausztria területét viszont megnyir-bálták, amennyire lehetett és még azon túl is alig hagytak számára mást, mint a tultengően nagy fővárost, Bécest s szemre igen szép; de nagyon kevés élelmiszert termő hegye-ket. S ime, Lengyelországot — legalább pénzügyileg — ugyanoda juttatta a hatalmasoknak bőven megnyilatkozó jó-sága, ahová az összezsugorodott és életképtelen Ausztria ter-mészetszerűen jutott: a lengyel márká és az osztrák korona Európának legkevesebbet érő papirosai.

Az osztrákok pénze harmad, sőt negyedannyit ér, mint a magyar; pedig a magyar is, ő, milyen jelentéktelen érték a dollárhoz, vagy a frankhoz képest. A legkevesebb bizalom-mal most már maguk az osztrákok vannak saját papírjaik iránt. Számos bécsi belvárosi üzletben csak idegen valutáért adnak el árut. S a külföldi — például a magyar — vevő az osztrák gyárossal vagy nagykereskedővel többnyire nem osztrák s nem is magyar koronában számol el, hanem cseh szokolban.

Közben az élelmiszert s a ruha ára, a munkabér, a villa-mosjegy és minden egyéb Bécsben még félelmeesebb mérték-ben drágul, mint Budapesten. Ezek a teljesen leromlott pén-zviszonyok persze a közállapotokat is folyton nyugtalanítják Ausztriában. Valamit kell cselekedni. Az osztrákok tehát új pénzügyminisztert szereztek, dr. Gürtler a keresztényszocia-lista politikai személyében s mellé államtitkárnak, az ellen-kező pólusról dr. Rosenberg bankigazgatót, mint a nagytőke és a gyakorlati pénztudomány képviselőjét.

Ez az új pénzügyminiszter bemutatkozott az osztrák nemzetgyűlés egyik legutóbbi ülésén. Ha hosszu beszédét el-olvassuk, eszünkbe jut a mi Hegedűs Lorántunk, aki a mult év karácsony táján anyai elszánttsággal, oly sok reményenél s valóban reményt kelte mondotta el bemutatkozó beszédét az új országában. Dr. Gürtler, "az osztrák Hegedűs", sok-kal szarazabb, tisztán szakzerű, nem használja fel a szóközi hangulatok, az ötlet, a meglepő fordulatok eszközeit, de azért nagyon sok mindenben hasonlít az, amit mond, a csak-nem egy esztendeje elhangzott Hegedűs-féle programhoz. Két oka van ennek. Az egyik, hogy többé-kevésbé ugyanazt kell mondania ma minden rossz valutájú ország pénzügyi-miniszterének: takarékoság, sok adó, új jövedelmi források és így tovább... ez minduntalan megismétlődik. A másik ok azonban, hogy ha Hegedűs programja — többnyire rajta és rajtuk kívül álló okokból — nem is vezetett sikerhez, de sok gondolatával, ötletével, a legerősebben impresszionálta egész Európát, sőt az egész világ minden pénzügyminiszterét.

Van új dolog Gürtler koncepciójában is. A legmegle-pőbb az idegen, s főként a jó valutájú országokból szemlél-dő számára talán az, hogy az osztrák finánc-miniszter a már kivetett adókat is folyton át akarja számítani — azaz emel-ni — a folyton romló valuta szerint. Ez az igyekezet nagyon érthető. Tegyük fel, hogy valakinek adóját 1920. végén kiszá-mították 20,000 koronában. Mire az adót 1921. elején kivete-tik, ez az összeg, a dollár kurzusán számítva, csak annyit ér, mintna néhány hónappal előbb 15000 koronát vetettek volna ki rá. De ez még csak a kivétel. A fizetés elhúzódik 1921. őszéig; s ekkor ugyanez az összeg csak annyit ér, mint az előző év 1000, sőt 5000 koronája; vagyis négyel ugyanaz maradt az adó, de tényleg felére vagy negyedére szállt le ér-téke.

Ebbe nem nyugszik bele az osztrák pénzügyminiszter. Azt akarja, hogy mindenki maga viselje késedelmes adófizet-ésének következményeit, vagyis a valutavesztését. Azt akarja, hogy minden adótétel automatikusan ugyanolyan mértékben emelkedjék, mint amilyen mértékben a valuta romlik. Ha ezt az elvet következetesen akarja végrehajtani, akkor mindjárt aranyban, vagy dollárban veheti ki az adót. Szép gondolat ez. De azt is kérdezték: ha a bécsi fizetek idegen valutával számolnak; a vámok egy részét valóságos arannyal kell fizetni; s még az adókat is aranyban vetik ki — akkor egyáltalán minék az osztrák valuta?

Talán az lesz az ilyen folyamat vége, hogy a bécsi pénz már csak aprópenz gyanánt forog; a nagyobb üzleti, vagy adózási elszámolások alapja nem lehet. Ezért az eredményért azonban az osztrák pénzügyminiszternek sem érdemes nagyon

KÖZEL HUSZ ÉVE AZ AMERIKAI MAGYARSÁG SZOLGÁLATÁBAN

Tisztelettel, becsülettel és föltétlen biztos ke-zekbe adja megbízásait, ha azokat hozzá-m jut-tatja elintézésre.

KARÁCSONYI ÉS ÚJEVI

pénzküldeményt küldje általam már most, hogy az óhazában levő szeretteit azt idejében meg-kaphassák.

KÖVESSE AZON EZREK PÉLDÁJÁT

akik mindig bizalommal fordulnak hozzám pénz-küldési és mindennemű ügyekben közel 20 év óta.

SÜRGŐNYI, VAGY PÓSTAI UTÓN

pénzátutalásokat mindenkor a leglelkiszerete-sebben és a lehető legelősebben intézek el.

OLCSÓN, GYORSAN ÉS PONTOSAN

teljesítem mindenkor a reám bízott teendőket úgy, hogy ennek köszönhetem bankházzam mai nagy népszerűségét.

Minden levél, pénz és megbízás erre a címre küldendő:

RUTTKAY JENŐ BANKHÁZA
106 AVENUE B, NEW YORK, N. Y.

Megőrzésnek a legjobb a legújabb
SZESZ PERCENT ÉS PROOF MÉRŐ
OLCSÓBB ÁRAKI
Ára 3 dollár
Használati utasítással küldi az ország minden részébe a
VÖRÖS KERESZT PATIKA
8901 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

Kezdődik a kövér fiu tárgyalása

Az Arbuclle elleni ügyben most állítják össze az esküdtseket.

KÉSZÜLÖDIK A VÉDELEM.
Egy detektív a vádlott mellett fog vallani.

SAN FRANCISCO, nov. 14. Az iteni törvényszéken meg-kezdtek a bűnügyi főtárgyalást a Virginia Rappe mozsizész nő halálával kapcsolatban halált okozott súlyos testi sértés büntetett vádló, Roscoe (Fatty) Arbuclle mozikomédiás ellen.

Egyelőre az esküdtseket áll-lítják össze. E célból a Louder-back bíró bíróság elé tizenhá-rom nő és ötvenhárom férfi es-küdtjelöltet idéztek meg, akik közül az esküdtet kiválogat-ják. Az ügyesség husz kérdést javasol minden egyes esküdtje-lőlthöz. Azok, akik optimisták-nak mondják magukat, azt hi-szik, hogy az esküdtet kiválo-gatásának munkája két napot fog igénybe venni, míg a pesszi-misták szerint jó lesz, ha egy hét alatt elkészülnek ezzel a munkával.

Brady kerületi ügyész min-denáron keresztül akarja vinni azt, hogy a védelem a tanúsék-be illesse magát a hízott vád-lottat is. A védelem ebben a kérdésben még nem határozott, tehát lehetséges az, hogy a tér-jedelmes mozsizész a tanu-székbe kerül.

Most, hogy a tárgyalás már kezdetét vette, mind jobban ki-tűnik az, hogy a védelem nagy-ban számít George Glennon szállodadetektiivnek a vallomá-sára. A detektív, hir szerint, azt fogja vallani, hogy az el-halt mozsizész nő a halála előtt ő előtte maga kijelentette, hogy Arbuclle nem hibás a tör-ténetkért. A védelem szerint a detektív ezt már a nyomozás során, az ügyesség előtt is ki-jelentette, azonban itt nem akar-tak tudomást venni a vallomá-sáról.

Emellett a védelem azt is bi-zonyítani akarja, hogy az áldo-zatnak a halálát valami régi, krónikus baja okozta. A véde-lem szerint az orvosok már jó-eleve figyelmeztették, hogy úgy járhat, ha nem vigyáz megára. A vád viszont kifogásolni fogja az erre irányuló bizonyítást és azt akarja majd bizonyítani, hogy a kérdéses eset lefolyásáig a mozsizész nő a legjobb egész-ségnek örvendett.

A védelem a saját állításá-nak igazolására két orvost fog felvonnatni. Az egyik orvos állítólag régebbi időben kezelte az áldozatot, míg a másik, egy los angelesi doktor, az utóbbi időben. Mindenesetre érdekes fordulatokat és meglepetéseket várnak a tárgyalás során. A vád és védelem között az a hall-gatólagos meggyezés létesült, hogy sem az áldozatnak, sem a vádlottnak multját fessegetni nem fogják. Azt hiszik azonban, hogy lehetetlen lesz a meggye-zést betartani és hogy mindkét-résről meglehetősen diszes dol-gok fognak felszínre vetődni.

BOMBA ROBBANT FEL A KABARÉ ELŐCSARNOKÁBAN

CHICAGO, nov. 14. — A szervezett zenészek két cso-portjának egymás elleni har-cára vezetik vissza egy bomba felrobbanását a Canton Tea Gardens előcsarnokában, mely-et a robbanás megrongált. Szerencsére senki sem sérült meg.

SEGÉDÉREK KINEVEZÉSE CHICAGO ÉRSEKE MELLÉ.

RÓMA, nov. 14. — Very Rev. Monsignor Edward F. Hoban, a chicagói érsek mellé segédül nevezetett ki a egyben Cologne címzetes püspökévé.

KARÁCSONY

a civilizált világ legszebb ünnepe, amelyen mindenki megemlékszik szeretteiről és barátairól. Aki az ünnep alkalmából pénzt akar küldeni postán, vagy táviratilag

Magyarországba Jugoszláviába Csehoszlovákiába Romániába

jól teszi, ha már most intézkedik, mert pénzküldeménye így bizonyosan megérkezik mikorra higvulladnak a karácsonyfák.

Küldjön most táviratilag Koronákat vagy dollárokat Magyarországra

A DOLLÁR PÉNZKÜLDÉS OLCSÓBB LETT MAGYARORSZÁGBA

25 dollárig 50 cent
25 dollaron felül 2 százalékos

vagyis két dollár minden 100 dollár után. A címzettek valóságos amerikai dollárokat kapnak kézhez minden levonás nélkül. Kábeli dollárkúldésnél külön 4 dollár. BANKHÁZAM TEKINTELVE ÉS LEGKIVÁLÓBB ÖSSZEKÖTTETÉSEI MINDEN ÜGYFELEM SZÁMÁRA BIZTOSITJÁK A LEGMELTÁNYOSABB ÁRFOLYAMOT ÉS PONTOS KIFIZETÉST.

Kérjen karácsonyi pénzküldési árjegyzéket

KISS EMIL Bankháza

133 Second Ave., New York, N. Y.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
Kiszámlázott képviselője.
A Magyar Királyi Államvas-utak Menetjegy irodájának
Kiszámlázott képviselője.
A Magyar Királyi Állami Jegy-inkózet megbízásából a magyar, leltőlegessé bankjegyek hivatalos gyűjtőhelye.

Nagy pánik Jó gyomru Ciliciában a tábornok

A keresztények rettegnek a francia csapatok kivonulása miatt.

ATHÉN, nov. 14. — Egész Ciliciában nagy pánik tört ki a keresztények között arra a hírre, hogy a francia csapatok ki vonják a tartományból. A pánik most már Adanára is át-terjedt, amelynek keresztény la-kossága rémülten kiált segítség-gért. Az adanai örmények ká-belt küldöttek Harding elnök-nek Washingtonba. A kábelben azt kéri, hogy az elnök érve-nyesítse a befolyását és kérje meg a jelenleg a lefegyverzési konferencián Washingtonban tartózkodó Aristide Briand fran-cia miniszterelnököt arra, hogy hallassza el a francia csapatok kivonulását Ciliciából, mindad-ig, amíg kellő lépések történ-tek ott a keresztény lakosság védelmére.

A görög kormány táviratilag kérte a párisi katonai hatósá-goktól azt, hogy egy időre hagy-ják meg meg Ciliciában a fran-cia csapatokat. Ugyanekkor egy doskodni akarnak megfelelő szállítási eszközökről, hogy száz ezer gyermeket elszállíthassa-nak. Azt hiszik, hogy az angol kormány bele fog egyezni ab-ba, hogy a menekülő Ciprus szigetére mehessenek.

HATOTT A POLGÁRMESTER BIZALMA AZ IFJUSÁGRA.

OXFORD, O., nov. 14. — A fiuk egyre több dolgot adtak a rendőrségnek. Legutóbb négy 16 éves fiut egyenesen a pol-gármester elé állítottak.

Hughes polgármester elren-delte szabadon bocsátásukat, de arra kérte őket, hogy legye-men segítségére. Legutóbb négy 16 éves fiut egyenesen a pol-gármester elé állítottak. Hughes polgármester elren-delte szabadon bocsátásukat, de arra kérte őket, hogy legye-men segítségére. Legutóbb négy 16 éves fiut egyenesen a pol-gármester elé állítottak. Hughes polgármester elren-delte szabadon bocsátásukat, de arra kérte őket, hogy legye-men segítségére. Legutóbb négy 16 éves fiut egyenesen a pol-gármester elé állítottak.

AZ OROSZ KILAKOLTATJA AZ E. A. KONZULÁTUSAT.

REVÁL, Esthonia, nov. 14. — A szoviet követség felszólította az amerikai konzulátust, hogy azonnal költözzenek ki a bolshe-vikik által három hónappal ezelőtt megvásárolt épületből s melyeknek egy részét már bol-shevikkik lakják is. Reválban nagy a hivatalos helyiség hiá-nyja s amint látszik, a konzulá-tus helyiség nélkül marad. Az amerikai Vörös Kereszt és az épület többi lakói már találtak új helyiséget.

A LEGJOBB PATIKA (óhazai oklevelek kiállítva) MEGVÁLTOZTATTA

2017 WEST 25th STREET, CLEVELAND, O.

Napról-napra családja jobban fogja szeretni a Lifebuoy-t és elválaszthatatlan lesz tőle. A legfinomabb, legtisztább, leghasznosabb szappan, melyet valaha is árultak oly ala-csony árban. A világ legnagyobb szap-pan gyárosa készíttik.

LIFEBUOY HEALTH SOAP

OSAKA, Japán, nov. 14. — Igen sok szocialistát tartóztattak le a városban, azzal vádolva, hogy Japán vezető városában széleskörű s messze ágazó izga-tást folytatnak.
3,089 NÉV AZ AMERIKAI ELTÜNT HŐSÖK JEGYZÉKE.
WASHINGTON, nov. 14. — A hadügyminiszterium lajstroma szerint még mindig 3,089 amerikai katona neve vezetettik nyilván, mint a világháborúban eltűntek. Ezeknek egyike az Arlingtonban eltemetett hős is.

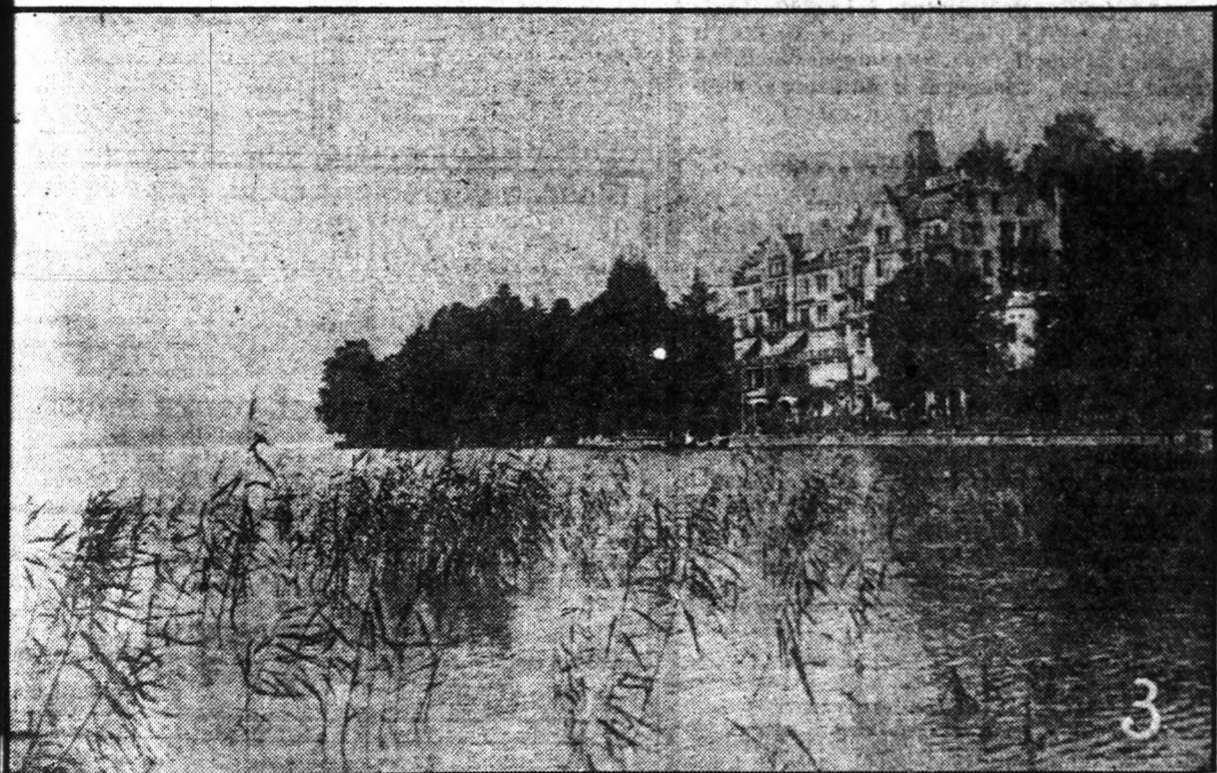
A fotografáló masina híradásai

1. — AMIKOR legutolsó hódító útjára indult a "királyi pár", Svájcban hagyták gyermekeiket. Azóta sok minden történt: Károly és Zita utban vannak Madeira szigete felé és a gyerekek hiába várják hazá szüleiket. A királyi gyermekek a következők: (Balról jobbra) Félix, Károly Lajos, Mária, Antonia, Adelheid, Otto, Rudolf és Róbert. Amint láthatjuk, a rettenetesen magyar-imádó egykori császár egyetlen gyermekének sem adott igazi magyar nevet.) (Wide World Photo.)

2. — ZITA "királyné" két udvarhölgyével sétál a Hertensteini kastély kertjében. Ezt a felvételt, mely most érkezett Amerikába, közvetlenül a királyi pár szökése előtt készítették Svájcban. (Wide World Photo.)

3. — A HERSTENSTEINI kastély, ahonnan utnak indult a királyi pár. A kastély a Négy kanton tó partjainál, Lucern, mellett fekszik és egyike Svájc legpazarabb helyeinek. A királyi család igazán minden gond nélkül, nagyszerűen élhetett volna ezen a pompás helyen, ha a nyugtalan vérv ex-király nem bocsájtja ki őket a kalandokba.

4. — MADEIRA szigete, amely a királyi pár végállomása lesz. A nagyhatalmak döntése alapján, Portugália beleegyezett abba, hogy Károlynak és családjának menedékhelyet ad, Madeira szigetének fővárosában, Funchal-ban. A királyi pár már utban van a sziget felé, mely Marokko nyugati partjaitól 440 mértföldnyire fekszik. Madeira a világ egyik legpompásabb szigete, ahol ideális életet élhet családjával együtt, a száműzött Habsburg.

5. — VILLA PRANGIN-ban, Svájcban készült ez a felvétel, mielőtt még az első kísérletet tette volna a trón visszaszerzése érdekében Károly. Pranginban nyugodt életet élt a Habsburg család és akkor senkinek sejtette még, hogy a hirtelen természettől ex-uralkodónak az lesz a vége, hogy a nagyhatalmak deportálják.

6. — HERSTENSTEIN kastély kertjében készült ez a legújabb felvétel, melyen együtt láthatjuk az egész családot. Zita ex-királyné a legkisebb gyermeket, Róbert főherceget tartja glében, míg Károly Károly Lajos főherceget "ámogatja". Ez a családi felvétel huszonnégy órával a repülőgépes kirándulás előtt készült, mintha megértené volna a "királyi pár", hogy sok idő telik majd el, míg megint ilyen szépen együtt lesz az egész familia.

